

Gudstjeneste Skævinge & Lille Lyngby Kirker

den 9. februar 2020

Kirkedag: Septuagesima/B

Tekst: Job 9,1-12; ApG 17,22-34; Matt 25,14-30

Salmer:

SK: 4 * 278 * 714 * 728 * 369,6 * 372

LL: 4 * 714 * 728 * 372

Hvem er du? Hvilket menneske er du? Hvad er det vigtige for dig i dit liv?

Hvordan får jeg svar på disse spørgsmål?

Vi kan også vende den om, så det handler om tredje mand/kvinde. Hvem er den anden? Hvilket menneske er han eller hun? Hvad er det vigtige i denne persons liv? Ved at gøre således, så bliver det ikke helt så farligt, for så handler det om de andre. Og derfor er det ikke en vej at gå. Med evangeliet i hånden, kan vi kun gå den farlige vej. Så derfor må vi forfra.

Hvem er du/jeg? Hvilket menneske er du/jeg? Hvad er det vigtige for dig/mig i livet? Med evangeliet i hånden er vi nød til at gå således til det, for evangeliet handler aldrig om de andre. Når Bibelens ord sætter fingeren på et ømt punkt i menneskers liv, så er det ikke de andres ømme punkter; det er dit og mit. De andre og deres ømme punkter er fuldstændig ligegyldige. Således også når Bibelen irttesætter. Når Bibelen taler om løgn og bedrag og svigt, så taler den til mig om min løgn, mit bedrag og min svigt. Ikke om din. Den er ligegyldig. Det kan godt være, at vi stiller op os som små forurettede forkælede børn og skal forsvare vores egen stolthed ved, at der er altså nogle, der er værre end mig. Dét kommer overhovedet ikke sagen ved. I det rum Bibelen skaber mellem det enkelte

menneske og Gud Herren, dér i det rum er der kun to, nemlig den enkelte og Gud. Det er ikke formildende eller bedre, at jeg kun har sagt en lille løgn, for jeg kender nogle, der har løjet meget mere. I Bibelens rum for Gud og mennesker, er kun Gud og den enkelte og i dette tilfælde min løgn.

Jeg hørte engang et menneske sige til et andet menneske på vej væk fra kirke: Hvordan har du det med det, præsten sagde, og så det du gør? En sådan sætning udspringer næsten altid af den værste hykleri og selvhævdelse. Og den, der siger denne sætning, har jo totalt overhørt, hvad præsten sagde med Guds ord til vedkommende selv.

Når Bibelen taler, når Bibelen taler Guds tale til os, så er det i det rum, hvor der kun er den enkelte og Gud. Således også når Bibelen taler trøstens ord, frelsens ord, opmuntringens ord, håbets ord, kærlighedens ord, så er det også kun til den enkelte i rummet med Gud og den enkelte. Der er ingen af os, der får at vide, at vi ikke får så meget trøst, for der er nogle, der trænger mere. De andre er i denne sammenhæng ligegyldige. Gud har øje for og hjerte for den enkelte og dennes sag – livssag.

Hvordan jeg er, hvilket menneske jeg er, hvad der er vigtigt i mit liv – og hvordan du får klarhed over det, og jeg får klarhed over dig – det *ser* og *hører* vi.

Vore handlinger og ytringer beskriver os, til en vis grænse. For menneske er også gode til at forstille sig, hykle og give sig ud for noget andet. Det er ikke kun på teaterscenen, at der går skuespillere rundt, og man bliver jo ikke sat i fængsel bare for at bedrage sine omgivelser og spille rollespil, så de tror noget andet om én. Men under forudsætning af, at vi er ærlige, så beskriver vore handlinger os, og vi bruger handlinger til at beskrive hinanden med. Skal vi have noget med hinanden at

gøre, så er det jo ligegyldigt, om jeg er flaskedreng i Netto eller direktør i Mærsk. Det er mig som menneske, der har betydning for, om hvad og hvordan vore liv skal eller ikke skal flettes ind i hinanden.

Vore handlinger beskriver os, og vi beskriver og bedømmer hinanden som mennesker på baggrund af vore handlinger, det vi kan se og høre. Sådan er det! Sådan fungerer det! Og det er der jo sådan set ikke noget galt i, bortset fra – som nævnt før – at det sete og det hørte ikke stemmer med virkeligheden, eller vi er for hurtige og for kategoriske i vore beskrivelser eller for bundet i vore fordomme. Det er jo ikke alle rødhårede, der også har et iltet temperament.

Det er også sådan Gud gør! Ser på vore handlinger og fælder dom over os! Det vil jeg godt gentage: Det er også sådan Gud gør! Ser på mine handlinger og fælder dom over mig! Ser på dine handlinger og fælder dom over dig! Det er derfor, det er den farlige vej at gå med Bibelen i hånden. For det handler om Gud og os. Glem de andre! Men heldigvis, så har vi jo Guds nåde og tilgivelse! I fald der skulle være en eller anden bagatel, så er Gud jo nådig. Er du så sikker på det? Tør jeg stå og sige det – at så har vi jo altid Guds nåde at falde tilbage på? Jeg har min tvivl. Og det har jeg med Bibelen i hånden.

Jeg er noget nervøs for Guds nåde, med baggrund i Jesu ord til os i dag. Fortællingen om de betroede talenter. Og den aller sidste sætning i fortællingen rejser tvivl om, hvorvidt vi altid kan falde tilbage på Guds nåde: ”Og kast den uduelige tjener ud i mørket udenfor. Dér skal der være gråd og tænderskæren.” Der er altså noget udenfor nåden. Der er en mulighed udenfor nåden. Og én i fortællingen ender i dette tænderskærende sted.

Nu går vi lige til benet i fortællingens pointe. Pointen i Jesu fortælling er, at også Herren dømmer mennesker efter deres gerninger. Og så er det så nærliggende at sidde og begynde og måle efter, om ens egen indsats nu også forventes godt nok. Yder jeg, hvad jeg kan, og hvad der rimeligt/rettelig kan forventes af mig – måske i forhold til de uddelte talenter? Glem det. Glem vores egen målestok og selvhævdelse. Glem vores påtaget ydmyghed og bagatelagtige erkendelse af, at der måske mangler lidt. Det er hykleri og selvretfærdighed, og det gør kun sagen værre. Herren har to – TO – kriterier, hvorudfra Han dømmer. Ingen formildende omstændigheder. To kriterier, som begrundes i handlingerne: Har vi gjort, som det passer Herren, eller som det passer os selv? Er vi gået ind i Herrens forventninger, eller har vi besluttet, hvad der er rigtigst?

For i bund og grund er det dét, den tredje og uduelige tjener dømmes for. Han kendte Herrens vilje; men han handlede efter sin egen. Han gjorde, som det passede ham. Han accepterede ikke, at Herrens vilje er det gældende, og derfor prøvede han heller ikke at leve op til den, måske med det resultat, at han ikke magtede det. Han besluttede at gøre som det passede ham. Hans handlinger beskriver det. Og han blev smidt uden for på grund af handlingerne.

Det store spørgsmål om, hvordan jeg er som menneske og hvad mine handlinger siger derom i forhold til mine medmenneskers oplevelse af mig, er i dag totalt ligegyldigt. Det er ikke sagens kerne. Det rum, som Bibelens ord skaber om mig og Gud, i det rum, hvor Gud og den enkelte er, dér lyder spørgsmålet: Hvordan er du? Gør du som det forventes eller som det passer dig?

Det er så vigtigt, at disse ting bliver sagt til os. Af to årsager. Den ene har fokus på, hvem der spørger i dette rum, og den anden har fokus på, at det snart er påske.

Der er rigtig mange mennesker, der slet ikke kan tage dette til sig med gerninger og dom. Der vil være mennesker, der har lyttet til sådanne prædikener, og det er kun høflighed, der afholder dem fra at rejse sig og gå midt i det hele. Det kan godt være, det var sådan kirken talte i middelalderen; men vi er nået til det 21. årh., og der er dagsordenen en anden. Der er rigtig mange mennesker, det ses i debatprogrammer og –skriverier, der netop vender det om, således at det ender med, at vi sidder i Bibelens rum med Gud, og det er os, der spørger til Gud: Gør du som forventes eller som det passer dig? Og hvis det sidste er tilfældet, så ryger Gud ud, hvor der er gråd og tænderskæren. Vi tror, vi definerer Gud og Guds forventninger, og at det er Gud Herren, der skal stå til regnskab for, hvorledes Han har forvaltet talenterne. Dét er helt ude i hampen, og jeg frygter for, hvad der sker, når sandheden går op for sådanne mennesker.

Der er oftere og oftere stadig stigende røster fremme om den nye religion, der støt og roligt indtager flere og flere menneskers liv, nemlig klimareligionen. Og den bør kirken tage op. Kirken bør gribe chancen for at være i øjenhøjde med befolkningen og aktuel og tale klimaets sag, siges det. Og flere og flere hopper med på den vogn. Nej, det er ikke kirkens sag. Det er ikke kirkens sag at lefle for en klimaguddommeliggørelse, der alligevel langt hen ad vejen hænger sammen med, hvor meget vi vil hoste op med fra pengepungen. Det er kirkens sag at få mennesker til at se sig selv i Guds storhed. Det er kirkens sag at få mennesker til at se Guds suverænitet og ret til at stille forventninger til talenter forvaltning. Det er kirkens sag at få mennesker til at se, hvilken unik position mennesket har i dette og hvilken højhed og ære

Gud Herren faktisk tiltænker mennesket i dette. Og når dét er gået op for mennesker, så burde det være naturligt også at forvalte under ansvar og med forpligtelse på det bedst mulige resultat. Det er ikke kirkens ansvar at tale klimaets sag; det er kirkens ansvar at tale Guds sag og få mennesker til at se, at i Guds billede, skal vi tage vare på hinanden, klima og miljø osv. Men har vi opfattelsen af, at det afgørende er vores forventninger til Guds forvaltning, og vil vi gøre, som det passer os, så går det kun endnu mere den forkerte vej.

Den anden årsag til, at det er utroligt vigtigt, at også disse af Bibelens ord siges til os er, at det snart er påske. Vi skal snart fejre Guds nåde og tilgivelse. Vi skal snart fejre, at Gud har frelst og forsonet mennesket med sig ved Jesu korsdød og opstandelse. Vi skal snart fejre, at Guds nåde og tilgivelse er en virkelighed og mulighed i menneskers liv. Det er kæmpe stort. Dét er jo forskellen på indenfor eller udenfor. Dét er forskellen på Herrens glæde eller gråd og tænderskæren. Guds Søn er verdens Frelser. Hvert eneste menneskes Frelser. Halleluja!

Dét er ganske enkelt for stort til, at det kun skulle handle om, hvorvidt den enkelte er lidt værre end de andre eller ej. Det er for stort til kun at handle om, om jeg får en eller flere i udbytte for mine talenter forvaltning. Det er for stort til kun at handle om de små syndens krusninger på livets overflade. Forskellen på om man er i Herrens glæde eller i gråd og tænderskæren, er ikke om jeg gør det godt nok; men om jeg gør som Herren forventer eller som det passer mig i mine handlinger, der ses og høres.

Gør jeg som det passer mig, kan jeg se frem til gråd og tænderskæren udenfor. Gør jeg som Herren forventer, selv om jeg må erkende, at jeg ikke magter dét, så er jeg dog i Herrens nåde og tilgivelse og får lov at gå ind til Herrens glæde.

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud, Fader, Søn og Helligånd, du, som var, er og bliver én sand treenig Gud, højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed. Amen.